

Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті
коммерциялық емес акционерлік қоғамы

КЕЛІСІЛДІ
«Агроинженерия-ГӨО» ЖШС
Басқарма төрағасының орынбасары
Д. Карманов
« 2024 ж.

БЕКІТЕМІН
Басқарма Төрағасы - Ректор
А. Куришбаев
« 03 2024 ж.

КЕЛІСІЛДІ
«Ауритех» ЖШС директоры
А. Адильшеев
« 2024 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«6B08701 – Аграрлық техника және технология»

Берілетін дәреже: «6B08701 – Аграрлық техника және технология»
білім беру бағдарламасы бойынша ауыл шаруашылығы бакалавры

АЛМАТЫ 2024

«Аграрлық техника және механикалық инженерия» кафедрасының отырысында талқыланды

№ 6 хаттама « 12 » 01 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі Жумагулов Ж. Жумагулов

«Инженерлік - техникалық» факультетінің академиялық комитеті отырысында карастырылды

№ 6 хаттама « 26 » 01 2024 ж.

Факультеттің АК төрағасы У. Ибишев У. Ибишев

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесінде карастырылып, Ғылыми Кеңеске ұсынылды

№ 4 хаттама « 01 » 02 2024 ж.

Университеттің ОӘК төрағасы А. Абдыров А. Абдыров

Білім беру бағдарламасы ҚазҰАЗУ Ғылыми Кеңесінде бекітілді

№ 9 хаттама « 01 » 03 2024 ж.

Құрастырушылар:

Факультет деканы

Л. Алдибаева
Ж. Жумагулов

Л. Алдибаева

Кафедра меңгерушісі

Қ. Қалым

Ж. Жумагулов

Қауымдастырылған профессор

С. Сариев
А. Жанұзақ

Қ. Қалым

АТТ-20-01К тобының студенті

С. Сариев

2023 жылғы түлек

А. Жанұзақ

Жұмыс беруші:

«Агроинженерия ҒОО» ЖШС

Д. Карманов

Д. Карманов

Басқарма төрағасының орынбасары

«АуылТех» ЖШС директоры

А. Адильшеев

Келісілді:

Білім беру бағдарламаларын
жобалау офисінің бастығы

Ж. Кусайнова

Ж. Кусайнова

Қолдану саласы

«Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті» КЕАҚ «6B08701-Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасы бойынша бакалаврларды даярлауды жүзеге асыруға арналған.

Нормативтік құжаттар

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 заңы;

Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 бұйрығы;

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 13 қазандағы № 569 бұйрығы;

Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы;

Оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазан № 563 бұйрығы;

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларының тізіліміне білім беру бағдарламаларын енгізу және алып тастау алгоритмі. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 4 желтоқсандағы № 665 бұйрығы;

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 12 қазандағы № 106 бұйрығы. Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары іске асыратын білім беру бағдарламаларының тізілімін жүргізу қағидалары, сондай-ақ білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу мен одан алып тастау негіздері.

Кәсіптік стандарттар "Атамекен" Қазақстан Республикасы Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы Басқарма Төрағасы орынбасарының 11.12.2018 ж. № 339 бұйрығына №72 қосымша.

«Ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіруге және жануарларды өсіруге ықпал ететін қызмет және егінді өңдеу жөніндегі қызмет» кәсіби стандарты ("Атамекен" Қазақстан Республикасы Ұлттық Кәсіпкерлер палатасы Басқарма төрағасының міндетін атқарушының 2023 жылғы 3 сәуірдегі № 65 бұйрығына № 1 қосымша).

1. Оқу бағдарламасының паспорты

Білім беру саласының коды және атауы	6B08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар
Даярлау бағытының коды және атауы	6B087 Агроинженерия
Білім беру бағдарламасының коды және атауы	6B08701 – Аграрлық техника және технология
Білім беру бағдарламасының түрі	Қолданыстағы
Білім беру бағдарламасының мақсаты	Инновациялық технологиялар мен техникалық құралдарды пайдалана отырып, АӨК саласында тракторларды, машиналар мен жабдықтарды, өндірістік және техникалық пайдалануды ұйымдастыру және басқару үшін мамандар даярлау
БХСК бойынша деңгейі	6
ҰБШ бойынша деңгейі	6
СБШ бойынша деңгейі	6
Кадрларды даярлау бағытына арналған лицензияға қосымшаның нөмірі	KZ89LAA00031870 2021 жылғы 05 тамыз №004
Білім беру бағдарламасын аккредиттеу Аккредиттеу өткізген мекеме атауы Аккредиттеу мерзімі	Сертификат №2020 КЕ 0277 KAZSEE 23.12.2020 -22.12.2025ж.
Берілетін дәреже	6B08701 – Аграрлық техника және технология білім беру бағдарламасы бойынша ауыл шаруашылығы бакалавры
Оқыту нәтижелері	2 кесте
Біліктілік пен лауазымдар тізбесі	<ul style="list-style-type: none"> - ауыл шаруашылық құрылымдарының барлық түрлеріндегі машина ауласының меңгерушісі; - ауыл шаруашылығы құрылымдарының, автокөлік кәсіпорындары мен техникалық қызмет станцияларының барлық түрлеріндегі механикалық-жөндеу шеберханасының меңгерушісі; - ауыл шаруашылығы құрылымдарының, автокөлік кәсіпорындары мен техникалық сервис кәсіпорындарының барлық түрлеріндегі жанар-жағармай материалдары жөніндегі инженер; - ауыл шаруашылығы құрылымдарының барлық түрлеріндегі жоғары сыйымдылықты еңбекті қажетсінетін процестерді механикаландыру жөніндегі инженер; - ауыл шаруашылығы құрылымдары мен техникалық сервис кәсіпорындарының барлық түрлерінде машина-трактор паркін пайдалану жөніндегі инженер; - ауыл шаруашылық білім беру мекемелерінде оқытушы; - аграрлық техника және технологиялар бағыты бойынша ғылыми-зерттеу және жобалау ұйымдарында ғылыми қызметкер.
Кәсіби қызмет саласы	<ul style="list-style-type: none"> - машина-трактор паркін өндірістік және техникалық пайдалануды ұйымдастыру; - машина-трактор паркінде жөндеуді, техникалық қызмет көрсетуді және сақтауды ұйымдастыру; - машиналарды пайдалануды жақсарту жоспары мен машина пайдалану жөніндегі іс-шаралар жоспарының кестесін әзірлеу; - машина-трактор паркін мұнай өнімдерімен қамта-

	<p>масыз етуді басқаруды ұйымдастыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мал шаруашылығы фермалары мен кешендеріне механикаландырылған және автоматтандырылған құралдарын енгізу және қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру; - өсімдік және мал шаруашылығындағы механикаландырылған технологияларды, машиналарды, жабдықтарын және олардың кешендерін жобалау; - материалдық-техникалық қамтамасыз ету және жаңа ауыл шаруашылығы техникасын жеткізуді ұйымдастыру.
Кәсіби қызмет саласы мен нысаны	<ul style="list-style-type: none"> - барлық үлгідегі ауыл шаруашылығы құрылымдары (фермерлік, шаруа қожалықтары және олардың кооперативтері); - машина-технологиялық станциялар (МТС); - әлеуметтік-кәсіпкерлік кешендер (ӘКК); - өңдеуші және жабдықтаушы кәсіпорындар мен зауыттар; - жобалаушы және конструкторлық ұйымдар; - көлік және технологиялық машиналардың техникалық пайдалануы мен сервисін ұйымдастыру; - диллерлік орталықтар; - автопарктер; - аудандық, облыстық және республикалық ауыл шаруашылығын басқару мекемелері; - техникалық және кәсіптік білім беретін оқу орындары (колледждер, ЖОО); - ғылыми-зерттеу ұйымдары (ҒЗИ).
Кәсіби қызметінің функциялары	<ul style="list-style-type: none"> - ішкі және сыртқы нарықта бәсекеге қабілетті ауыл шаруашылығы өнімдерінің механикаландырылған өндірісін ұйымдастыру; - ауыл шаруашылығы техникасын өндірістік және техникалық тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін машина-трактор паркін пайдалануды ұйымдастырудың операциялық технологиясын әзірлеу және іске асыру; - ресурс және энергия үнемдейтін машиналар мен технологияларды, жабдықтар мен олардың кешендерін енгізуді қамтамасыз ету; - өсімдік және мал шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу бойынша кәсіпорындардың технологиялық процестерін іске асыру; - машиналар, жабдықтар және олардың кешендерін, өсімдік және мал шаруашылығында механикаландырылған технологияларды әзірлеу және олардың сапалық және энергетикалық көрсеткіштерін, өндірістік-экономикалық бағалауды зерттеу; - қауіпсіздік техникасы ережелерін және қоршаған ортаны қорғаудың нормативтік құжаттарын бақылауды жүзеге асыру.
Кәсіби қызметтің түрлері	<p>1. Бағалау:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді инженерлік-техникалық қамтамасыз ету, сақтау және қайта өңдеу кезіндегі шығындарды бағалау; - агроқұрылымдардың жұмыс істеу тиімділігін

	<p>бағалау үшін материалдарды жинау мен талдауды жүзеге асыру.</p> <p>2. Конструктивтік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - машиналардың жұмыс органдары мен тораптарын есептеу және құрастыру, ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру, сақтау және қайта өңдеу, сондай-ақ машиналар мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсету бойынша технологиялық карталарды жасау; - әзірленген тораптардың, машиналар мен кешендердің, энергетикалық және экономикалық көрсеткіштерін сапалық бағалау бойынша зерттеу жұмысын жүргізу. <p>3. Ақпараттық технологиялар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - өсімдік және мал шаруашылығы өнімдерін өндіру және қайта өңдеу, машиналар мен олардың кешендерін таңдау, ауыл шаруашылығы техникасын, өндіру, өңдеу және сақтау кезінде технологиялық жабдықтарды жоғары тиімді пайдалануды ұйымдастыру; - қазіргі заманғы техниканы пайдалану және техникалық қызмет көрсету, кіріс шикізатының сапасын бақылау, өңделетін өнім мен технологиялық процестердің параметрлерін өндірісте бақылауды жүзеге асыру; - тірі биологиялық объектілермен тікелей жанасатын машиналар мен жабдықтарды монтаждау, баптау, олардың жұмыс режимдерін және электрлендірілген технологиялық процестердің берілген параметрлерін сақтау; - ауыл шаруашылығы және қайта өңдеу кәсіпорындарының қалдықтарын пайдалану және кәдеге жарату; - ресурстарды үнемдейтін машиналық технологиялар негізінде ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруді, сақтауды, тасымалдауды және қайта өңдеуді ұйымдастыру; - машиналардың, механизмдердің және технологиялық жабдықтардың жұмысқа қабілеттілігін қамтамасыз ету; - орындаушы ұжымының жұмысын ұйымдастыру, қоршаған ортаны қорғау және тіршілік қауіпсіздігі талаптары аясында негізделген басқару шешімдерін қабылдау.
Құзыретті болу	<ul style="list-style-type: none"> - қазақ және шет тілдерін, қарым-қатынас технологиясы саласындағы білімді, коммуникация стратегиясын, конструктивті диалог дағдысы мен дағдыларын меңгеру; - математикалық, жаратылыстану-ғылыми және техникалық пәндердегі іргелі білімдерін көрсете отырып, дүниетанымы мен ойлау мәдениеті жоғары жоғары білімді тұлғаны қалыптастыруға ықпал етуге; - кәсіби қызметке пайдалану ретінде ақпараттық технологияларды (цифрлық) қолдана білу және уақытша аспаптық құралдарды пайдалана отырып, бағдарламалаудың бастапқы дағдыларын меңгеруге;

	<ul style="list-style-type: none"> - ресурстарды және энергия үнемдейтін машиналарды, технологияларды, жабдықтарды, кешендерді және цифрландыруды енгізуді қамтамасыз ететін ауыл шаруашылығы өндірісінің технологиясын кәсіби деңгейде қолдануға; - қауіпсіздік техникасы ережелерін және қоршаған ортаны қорғаудың нормативтік құжаттарын, ішкі және сыртқы нарыққа, бәсекеге қабілетті өндірісті ұйымдастырушылыққа, ауыл шаруашылығы өнімдерін бақылауға; - кәсіби қызмет саласындағы жобаларды әзірлеуге; - өсімдік және мал шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу бойынша кәсіпорындардың технологиялық процестерін жобалауға; - әртүрлі ауыл шаруашылығы құрылымдарының (фермерлік және шаруа шаруашылықтары, фирмалар, кәсіпорындар), машина-технологиялық станциялардың, элеуметтік-кәсіпкерлік кешендердің, өңдеуші және жабдықтаушы кәсіпорындар мен зауыттардың, жобалау және конструкторлық ұйымдардың, көлік-технологиялық машиналардың, автопарктердің техникалық пайдалануы мен сервисінің қызметін, сондай-ақ аудандық, облыстық және республикалық ауыл шаруашылығын басқару мекемелерінің жұмысын ұйымдастырып істеуге.
--	---

2. Пәндер бойынша оқу нәтижелері

Кодтар	Оқыту нәтижелері
ОН1	Кең ой-өріс дағдылары бар жоғары білімді тұлғаны қалыптастыруға ықпал ететін жаратылыстану, әлеуметтік-гуманитарлық, сыбайлас жемқорлыққа қарсы, экологиялық және экономикалық пәндер саласындағы базалық білімді қолдану.
ОН2	Негізгі өндірістік ресурстарды құндық бағалау қағидаттарының маңыздылығын және нарықтық экономика жағдайында кәсіптік қызметтің әртүрлі салаларында кәсіпкерлік қызметті жүргізу үшін ұйымның экономикалық талдау элементтерін, экономикалық және заңнамалық негіздерін қолдануды түсіне білу.
ОН3	Кәсіби қызметте жаратылыстану-ғылыми пәндердің негізгі заңдарын пайдалана отырып, типтік міндеттерді шешу үшін теориялық және практикалық білімді, ақпараттық, компьютерлік және желілік технологияларды пайдалана отырып, әртүрлі дереккөздер мен дерекқорлардан ақпаратты іздеуді, сақтауды, өңдеуді және талдауды жүзеге асыруды қолдану.
ОН4	Ауыл шаруашылығындағы жұмыстарды орындау технологиялары мен тәсілдері туралы ақпаратты жинауды және түсіндіруді, АӨК-де цифрландыруды жүзеге асыру, топырақтың құрылымын, негізгі мәдени өсімдіктерді, ауыл шаруашылығы жануарларының тұқымдарын және оларды өсіру мен күтіп-ұстау тәсілдерін білу.
ОН5	Параллель проекциялау арқылы алынған кескіндерді қолдана отырып, AutoCAD компьютерлік бағдарламалары мен компьютерлік модельдеу арқылы жалпы көріністің сызбаларын орындап есептерді шеше білу.
ОН6	Конструкциялық материалдар мен оларды өңдеу тәсілдерін таңдауда, сондай-ақ бұйымдардың өзара ауыстырымдылық және олардың өлшеу құралдары мен өлшеу тәсілдерінде алған білімі мен дағдыларын қолдана білу.
ОН7	Механизмдер мен машина бөлшектерінің оңтайлы параметрлері мен жұмыс режимдерін негіздеу үшін теориялық және қолданбалы механика саласындағы білімі мен түсініктерді көрсете білу.
ОН8	Ауыл шаруашылығында, ауыл шаруашылығы және мал шаруашылығы машиналарында электр жабдықтарының жұмыс режимдерін қамтамасыз ету үшін электротехника, гидравлика және жылу техникасы туралы теориялық және практикалық білімді қолдану.
ОН9	Өндірістік жағдайларда тракторларды, автомобильдерді және ауылшаруашылық машиналарын тиімді пайдалану, сондай-ақ технологиялық операцияларды орындау үшін мал шаруашылығын механикаландыру үшін теориялық және практикалық басқару дағдыларын меңгеру.
ОН10	Кәсіби қызметтің әртүрлі саласындағы құқықтық-сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім негіздерінің маңызы мен қағидаларын түсіну, төтенше жағдайлар кезінде алғашқы көмек көрсету тәсілдері мен әдістерін қолдану, қауіпсіздік техникасы, еңбекті және табиғатты қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі саласындағы нормативтік-құқықтық ақпаратты талдау.
ОН11	Ғылыми зерттеулердің әдістерін білу және оларды механикаландырылған жұмыстың операциялық технологиясын әзірлеуде, механикаландырылған ағынды технологиялық желілерді жобалауда; машиналар мен агрегаттарды тиімді өндірістік және техникалық пайдалануды ұйымдастыруда; олардың тозған бөлшектерін қалпына келтіре отырып, машиналар мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсетудің, жөндеудің тиімді технологияларын қолдану.
ОН12	Өсімдік шаруашылығы, мал шаруашылығы өнімдерін өңдеу және сақтау саласында, сондай-ақ агроөнеркәсіп өндірістерін жобалау бойынша теориялық және практикалық білімді меңгеру.

3. Білім беру бағдарламасының мазмұны «БВ08701 - Аграрлық техника және технология»

Модульдің шифрі	Модульдің атауы	Пәннің циклы	Пәннің компоненті	Пәннің коды	Пәннің атауы	Академиялық кредиттер	Оқудың академиялық мерзімдегі			Сағаттар саны						Кредиттерді академиялық мерзімге бөлу									
							Экзамены	Дифференциалды сынақ	Курстық жұмыс/жоба	Барлығы	Дәрісханалық жұмыс				СӨЖ		1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		
											Дәрістер	Лабораториялық	Тәжірибелік	Студиялық сағаты	Практика	СӨЖ	СӨЖ	1	2	3	4	5	6	7	8
																		Академиялық мерзімдегі апталар саны							
15	15	15	15	15	15	15	15																		
Жалпы модульдер/Общие модули/General modules																									
1	Гуманитарлық және тілдік модулі/ Гуманитарный и языковой модуль/ Humanities and Language module	ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	ShT/ IYa/ FL 1102	Шетел тілі/ Иностранный язык/ Foreign language	5	1	1		5/150		45		30	75	5.0									
2		ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	KOT/ KRYa/ KRL 1103	Қазақ (Орыс) тілі / Казахский (Русский) язык/ Kazakh (Russian) language	5	1	1		5/150		45		30	75	5.0									
3		ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	KT/ IK/ HK 1101	Қазақстан тарихы (МЕ)/ История Казахстана (ГЭ)/ History of Kazakhstan	5	1	1		5/150	15		30		30	75	5.0								
4		ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	K(O)T/ KRYa/ KRL 1106	Қазақ (Орыс) тілі / Казахский (Русский) язык/ Kazakh (Russian) language	5	2	2		5/150			45		30	75	5.0								
5		ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	ShT / IYa/ FL 1105	Шетел тілі/ Иностранный язык/ Foreign language	5	2	2		5/150			45		30	75	5.0								
6		ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	FiI/ Phil 2109	Философия/ Philosophy	5	3	3		5/150	15		30		30	75	5.0								
7	Әлеуметтік-саясаттану білім және салауатты өмір салты модулі/ Модуль социально-политических знаний и здоровый образ жизни/ Module of Socio-political knowledge and	ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	DSh / FK/ PT 1104	Дене шынықтыру/ Физическая культура/ Physical Training	2	1	1		2/60		30		30		2.0									
8	Әлеуметтік-саясаттану білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)/ Модуль социально-политических знаний (социология, политология, культурология, психология)/ Module of socio-political knowledge (sociology, political science, cultural studies, psychology)	ЖБП/ ООД/ GER	МК/ ОК/ CS	ASBMASMP / MSPZSPKP/ MSPK SPSCSP 1107	Әлеуметтік-саясаттану білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)/ Модуль социально-политических знаний (социология, политология, культурология, психология)/ Module of socio-political knowledge (sociology, political science, cultural studies, psychology)	8	2	2		8/240	30		45		60	105	8.0								

Profession requirements(VRS)																					
	Міндетті компонент(Беп/МК)/ Обязательный компонент(ПД/ОК)/ Core subjects(VRS/CS)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	ЖОО компоненті(Беп/ЖК)/ Вузовский компонент(ПД/ВК)/ University component(VRS/UC)	47	7	0	0	1410	105	120	120	0	100	210	755	0	0	0	6	5	10	10	16
	Таңдау бойынша компонент(Беп/ТК)/ Компонент по выбору(ПД/КВ)/ Electives(VRS/ES)	21	4	0	0	480	45	45	60	0	0	90	240	0	0	0	0	0	0	15	6
Оқу жоспары бойынша барлығы/ Итого по учебному плану/ Total on curriculum		236		0	0	6930	540	420	1065	0	170	1320	3415	32	32	30	30	30	30	30	22
4	Оқытудың қосымша түрлері/ Дополнительные виды обучения/ Additional courses										Кредиттер са- ны/ Количество кредитов/ Number of credits	Академиялық кезен/ Академический период/ Academic period	Сағаттар саны/ Количество часов/ Number of hours	Апта саны/ Количество недель/ Number of weeks							
5	Қорытынды аттестаттау модулі (ҚАМ)/ Модуль итоговой аттестации (МИА)/ Module of final certification (MoFC)										8		240.0								
Қорытынды ҚА ескерілуімен/ Итого с уч. ИА/ Total including FC											244		7320.0								

¹ Ескерту:

№	Факультет / Кафедра	
	ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ	ОРЫС ТІЛІНДЕ
I	Агробиология	Агробиология
1	Агрономия, селекция және биотехнология	Агрономия, селекция и биотехнология
2	Жеміс-көкөніс шаруашылығы, өсімдік қорғау және карантин	Плодоовощеводство, защита растений и карантин
3	Топырақтану, агрохимия және экология	Почвоведение, агрохимия и экология
II	Ветеринария	Ветеринария
4	Акушерлік, хирургия және өсіп-өну биотехнологиясы	Акушерство, хирургия и биотехнология воспроизводства
5	Биологиялық қауіпсіздік	Биологическая безопасность
6	Клиникалық ветеринариялық медицина	Клиническая ветеринарная медицина
7	Микробиология, вирусология және иммунология	Микробиология, вирусология и иммунология
8	Ветеринариялық санитариялық сараптау және гигиена	Ветеринарная санитарная экспертиза и гигиена
9	Н.У.Базанова атындағы «Физиология, морфология және биохимия»	«Физиология, морфология и биохимия» имени Н.У.Базановой
III	Су, жер және орман ресурстары	Водные, земельные и лесные ресурсы
10	Орман ресурстары, аңшылықтану және балық шаруашылығы	Лесные ресурсы, охотоведение и рыбное хозяйство
11	Жер ресурстары және кадастр	Земельные ресурсы и кадастр
12	Су ресурстары және мелиорация	Водные ресурсы и мелиорация
IV	«Бизнес және құқық» жоғары мектебі	Высшая школа «Бизнес и право»
13	Есеп, аудит және қаржы	Учет, аудит и финансы
14	Х.Д.Чурин атындағы «Менеджмент және агробизнесі ұйымдастыру»	«Менеджмент и организация агробизнеса» имени Х.Д.Чурина
15	Құқық	Право
V	Зооинженерия және тағам өндірісінің технологиясы	Зооинженерия и технология пищевых производств
16	Зооинженерия	Зооинженерия
17	Тағам өнімдерінің технологиясы және қауіпсіздігі	Технология и безопасность пищевых продуктов
VI	Инженерлік-техникалық	Инженерно-технический
18	Аграрлық техника және механикалық инженерия	Аграрная техника и механическая инженерия
19	И.В.Сахаров атындағы «Машина пайдалану»	«Машиноиспользование» имени И.В.Сахарова
20	Энергия үнемдеу және автоматика	Энергосбережение и автоматика
21	IT-технологиялар және автоматтандыру	IT-технологий и автоматизация
VII	Басқарма Төрағасы - Ректордың орынбасары	Заместитель Председателя Правления - Ректора
22	Жалпы білім беру пәндер	Общеобразовательные дисциплины
23	Дене тәрбиесі және спорт	Физическое воспитание и спорт
24	Әскери кафедра	Военная кафедра

4. Модульдердің құзыреттер картасы

Код-тар	Модуль	Жалпы білім беретін құзыреттіліктер	Оқу нәтижелері
ҚК1	Гуманитарлық және тілдік модулі	Білім алушыларды фундаментальді деректанулық және тарихнамалық материалдармен, сондай-ақ қазіргі Қазақстан тарихы ғылымының жетістіктермен таныстыруға; Қазақстан тарихының гуманитарлық білім беру жүйесіндегі орнын анықтауға; дамудың заманауи кезеңіндегі өзекті мәселелерді талдау үшін Қазақстан тарихының нысаны мен пәнінің ерекшелігін анықтауға; Ұлы Дала аумағындағы мемлекеттік формалары мен өркениеттердің эволюциясын, қазақ халқы этногенезінің негізгі кезеңдерін толық және объективті көрсетуге негізделген Қазақстан тарихының ғылыми-негізделген тұжырымдамасын жасауға; Қазіргі Қазақстан тарихының оқиғалары туралы білімдерді жүйелеуге қалыптастыруға бағытталған;	<ul style="list-style-type: none"> - Қазақстан тарихының негізгі даму кезеңдерін білу мен түсіну бойынша білімін көрсету; - сыни талдау негізінде тарихи өткеннің құбылыстары мен оқиғаларын адамзат қоғамының дүниежүзілік тарихи дамуының ортақ ұстанымдарымен ұштастыра білу; - қазіргі Қазақстандағы құбылыстар мен тарихи үдерістері зерттеу барысында аналитикалық және аксиологиялық талдау дағдыларын игеру; - заманауи қазақстандық даму үлгісінің ішкі ерекшеліктерін объективті және жан-жақты зерделей білу; - Қазақстан тарихының үдерістері мен тарихи құбылыстарды жүйелеу және сыни баға беру.
ҚК 2		болашақ маманның тұлғалық дүниетанымы, азаматтық және адамгершілік ұстанымдары негізінде әлеуметтік-мәдени дамуының қалыптасуын қамтамасыз ететін жалпы құзыреттілік жүйесін қалыптастырады;	<ul style="list-style-type: none"> - қоршаған болмысты, табиғи және әлеуметтік әлемді, ғылыми және философиялық әдістермен тануды, ғылыми пайымдауды және зерделеуді қамтамасыз ететін философия негіздері білімімен қалыптасқан дүниетанымдық ұстанымдар негізінде бағалау; - мифологиялық, діни және ғылыми дүниетанымның мазмұны мен өзіндік ерекшеліктерін түсіндіру; - бүкіл әлеуметтік және өндірістік салаларда болып жатқан жағдайларға берген өз бағасын дәлелдеу;
ҚК 3		тұлға аралық мемлекеттік, орыс және шет тілдерінде әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас қабілетін дамытады;	<ul style="list-style-type: none"> - тұлғааралық, мәдениетаралық және өндірістік (кәсіби) қарым-қатынас міндеттерін шешу үшін қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша нысандарда байланысқа түсу; - грамматикалық білім жүйесі негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын пайдалануды жүзеге асыру; қарым-қатынас жағдайларына сәйкес ақпаратты талдау;
ҚК 4	Кәсіби және коммуникативті модулі	өз өмірінде және барлық қызмет салаларында заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгеру және пайдалану арқылы ақпараттық сауаттылықпен дамытуға ықпал етеді;	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникация қатысушыларының іс-әрекеттері мен қылықтарын бағалау. - жеке қызметінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әр түрлі түрлерін пайдалану; интернет-ресурстар, іздеу, сақтау, өңдеу, қорғау және ақпаратты тарату бойынша

			бұлтты және мобильді сервистерді пайдалану;
ҚК5		Сыбайлас жемқорлыққа төзбеу және құқық пен заңға құрметпен қарау.	<ul style="list-style-type: none"> - оқиғалар мен іс-әрекеттері құқықтық реттеу саласы тұрғысынан талдау және қажетті нормативтік актілерді қолдана білу; - қолданыстағы заңдарға бейімделу; - заңды пайдалана отырып, өз құқықтары мен мүдделерін қорғау - құқықтық сана, құқықтық ойлау және құқықтық мәдениет негізінде дамыған кәсіптік қызметті жүзеге асыру; - заңға сәйкес келетін шешім қабылдау және заңдық әрекеттер жасау. - жеткілікті деңгейде құқықтық саналы болу; - этикалық тұрғыдан кәсіби қызметтің фактілері мен құбылыстарын бағалай білу; - нақты өмір жағдайларында адамгершілік қағидалары мен мінез-құлық нормаларын қолдану.
ҚК6		экономика базалық біліміне сәйкес ақпаратты қабылдау және талдауда құзыретті болуы керек; экономикалық білім негіздерін әр-түрлі қызмет салаларында пайдалану; ситуациялық және практикалық міндеттерді шешу кезінде алған білімдерін қолдануға қабілетті болу, нормативтік-құқықтық актілерді, теориялық ережелер мен құқық нормаларын қолдануда құзіретті болу керек.	<ul style="list-style-type: none"> - экономиканың қызмет етуінің іргелі мәселелерін білу, экономикалық заңдардың әрекет ету механизмін және көріністерін, сондай-ақ жетекші мектептер мен экономикалық ғылым бағыттарының негізгі ерекшеліктерін; - экономикалық терминдер және категорияларды меңгеру және оларды оқу процесінде қолдану; - әлемдік және отандық экономика тарихының негізгі оқиғаларын білу және түсіну, "Қазақстан - 2050" стратегиясы іске асыру барысында болып жатқан реформаларды білу, қазіргі заманғы бизнес саласының даму үрдістерін. - әр түрлі нарықтық құрылымдардағы нарықтық агенттердің мінез-құлқын салыстыру және ажырату; - макроэкономикалық нарықтардағы экономикалық агенттердің өзара әрекетін түсіндіру; - әр түрлі елдердегі макроэкономикалық саясаттың нәтижелілігін салыстыру; - қазіргі заманғы макроэкономикалық құбылыстардың өзіндік көзқарастарын дәлелдеу; - Қазақстанда жүргізіліп жатқан экономикалық реформалардың нәтижелерін бағалау үшін практикада алынған білімін пайдалану. - адам мен азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын, міндеттерін білу; - Қазақстан Республикасындағы әрекет етуші негізгі нормативтік құқықтық актілерді білу, олардың қолдану аясын дұрыс түсіну; - халықаралық заңдылықтарды білу; - мемлекеттік басқару органдарының жүйесін және олардың өкілеттік

			<p>шенберін білу;</p> <ul style="list-style-type: none"> -материалдық және іс-жүргізу құқығының өзара әрекеттесу механизмін түсіну; -қазіргі қоғам өміріндегі құқықтың ролі мен маңызын түсіну; -қолданыстағы заңнаманы бағдарлай білу; -заңды қолдана білу, өз құқықтары мен мүдделерін қорғай алу.
ҚК7		<p>Аз қалдықты өндірістерді іске асыру және шаруашылық қызметінің экологиялық тиімділігін бағалау әдістерін қолдану саласында құзыретті болу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - экология саласында табиғатты ұтымды пайдаланудың негізгі терминдерінің мазмұнын білу; қазіргі заманғы жаһандық және өңірлік экологиялық проблемаларды және оларды шешу жолдарын; - ықтимал экологиялық проблемаларды шешу және болжау үшін экологиялық білімдерін қолдана білу; - аз қалдықты өндірістерді және шаруашылық қызметінің экологиялық тиімділігін бағалауды іске асыру әдістерін қолдану. - қоғам мен табиғат құбылыстары арасында туындайтын себеп-салдарлы байланыстарды орнату. - орын алуы мүмкін экологиялық проблемаларды шешу және болжау үшін экологиялық білімді қолдану.
ҚК8		<p>Алған білімін машиналар мен жабдықтарды пайдалану қауіпсіздігі мен сенімділігі мәселелерін шешу үшін және қызметкерлерді әлеуметтік қорғау мәселелерін білу үшін қолдануға мүмкіндік беру.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және азаматтық қорғау бойынша негізгі заңнамалық актілерді білу; - алған білімін машиналар мен жабдықтарды қолдану қауіпсіздігі мен сенімділігі мәселелерін шешу үшін пайдалану; - техниканы және технологиялық жабдықтарды төтенше жағдайларға ұшырауы тұрғысынан бағалау қабілеті.
ҚК9	Әлеуметтік-саясаттану білім және салауатты өмір салты модулі	<p>Өзін-өзі дамыту және өмір бойы білім алу дағдыларын қалыптастырады;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану және психологиялық базалық білімді ескере отырып, тұлғааралық, әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас әр түрлі салаларындағы жағдайларға баға беру. - интеграциялық процестердің қазіргі заманғы өнімі ретінде аталмыш ғылымның білімдерін синтездеу; - ғылыми әдістерді және нақты ғылымды зерттеу тәсілдерін пайдалану, сондай-ақ бүкіл әлеуметтік-саяси кластерді; - өзіндік адамгершілік және азаматтық ұстанымын қалыптастыру; - қазақстан қоғамының қоғамдық, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларын пайдалану; - тұлғалық және кәсіби бәсекеге қабілеттілігін көрсету; - әлем мойындаған қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласында

			білімдерін қолдану; - талдау және таңдау әдіснамасын жүзеге асыру; - зерттеу нәтижелерін қорыту; - жаңа білімді синтездеу және гуманитарлық қоғамдық маңызды өнім түрінде таныстыру;
ҚК10		қазіргі заманғы әлемде ұтқырлыққа икемді, сыни ойлау және физикалық өзін-өзі жетілдіруге қабілетті жеке тұлға қалыптастырады.	- өмір бойы өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін жеке білім беру траекториясын құру, дене шынықтыру құралдары мен әдістері арқылы толыққанды әлеуметтік кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтын ұстауға бейімделу.
		Базалық құзіреттіліктері	Оқу нәтижелері
ҚК11	Жаратылыстану ғылымдары және графика негіздері	Студенттердің тұлғасын қалыптастыруға, олардың логикалық және алгоритмдік ойлау қабілетін дамытуға ықпал ету; Математикалық есептерді шешудің негізгі әдістерін қолдану, алынған нәтижелерді талдау; Студенттерге физиканың іргелі заңдары мен теориялық ережелерін қолдану білімі мен іскерлігін қалыптастыру; Электротехниканың, электржетектің және энергиямен жабдықтаудың негізгі заңдарын, тұрақты, синусоидалды токтың электр тізбектерін есептеу әдістерін және үшфазалы электр тізбектерін есептеу әдістерін меңгеру; Кәсіби қызметте жаратылыстану-ғылыми пәндердің негізгі заңдарын қолдануға ықпал ету.	- математикалық есептерді шешу тәсілдерін және теориялық тұжырымдарды шешімді іс жүзінде қолайлы нәтижеге жеткізе отырып тұжырымдау; - Электр тізбектерінің негізгі заңдарын, тұрақты және синусоидалды токтың электр тізбектерін есептеу әдістерін, үшфазалы электр тізбектерін есептеу әдістерін қолдану; - жылу алмасу процестері бойынша математикалық есептерді шешу, эксперименттік деректерді өңдеу және талдау; - нақты физикалық есептер мен жағдайларды шешу үшін теориялық білімді қолдану, физикалық эксперимент нәтижелерін талдау, аппараттық технология әдістерін қолдана отырып физикалық жағдайларды моделдеу; - жұмыс денелерінің жағдайын, термодинамикалық үрдістер мен циклдарды, жылу алмасу үрдістерін, аппараттарды және саланың басқа да негізгі техникалық құрылғыларын есептеуді үйрету.
ҚК12	Ауылшаруашылық негіздері және экономика	Ғылыми дүниетаным негіздерін қалыптастыруға, логикалық ойлауды дамытуға ықпал ететін жалпы теориялық пәндер саласындағы базалық білімдерді, физикалық процестерді талдау қабілетін, заманауи теориялық және Эксперименталды зерттеу әдістерін игеруге қатысуға қабілеттілігі мен дайындығын білу. Студенттердің ауыл	- негізгі мәдени өсімдіктерді, олардың жіктелуін, өсіру технологиясын және өнімділікті арттыру тәсілдерін білу; - ауыл шаруашылығы малдарының негізгі тұқымдарын және оларды өсіру және ұстау тәсілдерін білу.

		шаруашылық өндірісінде жұмыстарды орындаудың технологиясы мен тәсілдері туралы жалпы түсінігін қалыптастыруға ықпал ету, кәсіби қызметтің түрлі салаларында экономикалық білім негіздерін қолдану.	
ҚК13	Материалтану және өзара ауыстырымдылық негіздері	Бөлшектің жоғары сенімділігін қамтамасыз ететін қасиеттерді алу үшін материалды және оны өңдеу тәсілдерін, тәуелсіз дайындалған жанасатын бөлшектерді құрастыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін бұйымдарды дайындау принциптерін негізді таңдауға, жанасатын бөлшектердің жұмыс істеу жағдайларына байланысты әр түрлі отырғызуларды дұрыс есептеуге және тағайындауға ықпал ету.	<ul style="list-style-type: none"> - металдар мен қорытпалардың құрылысы, қасиеттері арасындағы тәуелділікті, оларды термиялық және химиялық-термиялық өңдеу нәтижесінде қасиеттердің өзгеру заңдылықтарын анықтау; - бөлшектерді жасаудың операциялық картасын әзірлеу, рұқсатнамалар мен отырғызулардың бірыңғай жүйесінің кестесі бойынша дәлдік параметрлерін таңдау, машина бөлшектерін өңдеудің әр түрлі түрлерін орындау; - мемлекеттік стандарттау жүйесі мәселелерінде, оның негізгі ережелерінде, ғылыми-техникалық прогресті дамытуда, өндірісті қарқындатуда және шығарылатын ауыл шаруашылығы техникасының сапасын арттыруда ұғымдары мен рөлдерінде құзыретті болу.
ҚК14	Теориялық және қолданбалы механика	Механикалық қозғалыстың іргелі заңдарын түсінуді және материалдық нүктелер мен денелердің тепе-теңдігін, оларды қазіргі заманғы техниканың нақты міндеттерін шешуде қолдануды қамтамасыз ететін жалпы құзыреттілік жүйесін қалыптастырады. Теориялық және қолданбалы механиканың негізгі заңдарын қолдана отырып инженерлік есептерді шешу дағдыларын қалыптастырады.	<ul style="list-style-type: none"> - абсолют қатты дене механикасының терминологиясын, негізгі түсініктерін және анықтамаларын, дене қозғалысының негізгі заңдарын түсіндіру; - жүктелген құрылғының есептік сызбасын, механизмнің кинематикалық сызбасын құру, статикалық, кинематикалық және динамикалық сипаттамаларды анықтау; - абстракция, жалпылау әдістерін, есептерді шешудің математикалық әдістерін меңгеру; - бөлшектер мен олардың элементтеріне әсер ететін жүктемелердің негізгі түрлерін, Конструкциялық материалдардың негізгі механикалық сипаттамаларын түсіндіру, машина бөлшектері мен тораптарының негізгі теориясын және есебін, олардың қасиеттері мен тораптар конструкцияларының рационалды параметрлерін таңдау кезінде қолдану негіздерін пайдалану; - есептеу моделін тиімді таңдау және

			<p>конструкция бөлшектерінің жобалау және жұмысқа қабілеттілігін бағалау процесінде қажетті есептерді жүргізу; конструкцияны есептеу және талдаудың графикалық, графикалық-аналитикалық, аналитикалық және сандық әдістерін іс жүзінде қолдану, конструкция бөлшектерін беріктікке, қаттылыққа, орнықтылыққа есептеуді жүргізу және материал мен конструкция параметрлерін олардың жұмыс істеу қабілеттілігінің критерийлеріне қарай таңдау;</p> <ul style="list-style-type: none"> - механизмдердің құрылымдық, кинематикалық, кинетостатикалық талдауын графикалық, графоаналитикалық және аналитикалық әдістермен орындау; - роботтар мен манипуляторлардың қозғалысы мен маневрлігін анықтау.
ҚК15	АӨК цифрландыру мен электр және жылу техникасы	<p>Электротехниканың, электржетектің және энергиямен жабдықтаудың негізгі заңдарын, тұрақты, синусоидалды токтың электр тізбектерін есептеу әдістерін және үшфазалы электр тізбектерін есептеу әдістерін меңгеру;</p> <p>Кәсіби қызметте жаратылыстану-ғылыми пәндердің негізгі заңдарын қолдануға ықпал ету.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Электр тізбектерінің негізгі заңдарын, тұрақты және синусоидалды токтың электр тізбектерін есептеу әдістерін, үшфазалы электр тізбектерін есептеу әдістерін қолдану; - жылу алмасу процестері бойынша математикалық есептерді шешу, эксперименттік деректерді өңдеу және талдау; - нақты физикалық есептер мен жағдайларды шешу үшін теориялық білімді қолдану, физикалық эксперимент нәтижелерін талдау, ақпараттық технология әдістерін қолдана отырып физикалық жағдайларды моделдеу; - жұмыс денелерінің жағдайын, термодинамикалық үрдістер мен циклдарды, жылу алмасу үрдістерін, аппараттарды және саланың басқа да негізгі техникалық құрылғыларын есептеуді үйрету.
		Бейіндеуші күзіреттіліктері	Оқу нәтижелері
ҚК16	Технологиялық машиналар мен жабдықтар	<p>Мал шаруашылығындағы технологиялық машиналар мен жабдықтарды құрылғыларда, әрекет ету қағидаттарында және баптауда түсінуді қалыптастырады;</p> <p>Қауіпсіздік техникасы,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мал шаруашылығының Агротехнологиялық машиналарының әр түрлі модельдерін реттеу және жұмыс процестерінің нысанын, құрылымын, теориялық сипаттамасын білу; - мал шаруашылығында, мал шаруашылығы шикізатын өңдеу

		<p>өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі ережелерін және еңбек пен табиғатты қорғау нормаларын орындау бойынша дағдыларды қалыптастырады; Машина-трактор агрегаттарын, механикаландырылған процестерді және жалпы өндірісті басқару бойынша дағдыларды қалыптастырады.</p>	<p>және қайта өңдеуде машиналар мен жабдықтарды басқарудың сандық технологияларын пайдалану;</p> <ul style="list-style-type: none"> - еңбекті қорғау саласындағы ҚР нормативтік актілерінің негізгі ережелерін, өндірістегі еңбекті қорғауды басқару жүйесін көрсету; - еңбекті қорғау жөніндегі талаптардың бұзылуына себепші болатын өндірістік процестерді білу; - қауіпсіздік мәселелерін шешу үшін қажетті мамандардың көпфункционалды қызметін қолдану; - өндірістік жарақаттанудың алдын алу бойынша нақты инженерлік міндеттерді шешу, қауіпті және зиянды факторлардан қорғау құралдарын қолдану тәсілдерін меңгеру; - өндірістегі ықтимал қауіп пен зияндылықты алдын алу және алдын алу; - экономикалық және ұйымдастырушылық сипаттағы шешімдер қабылдауды құру; - нарықтық жағдайларда субъектілерді әділ бағалау ережелерін қолдану; - экологиялық мониторингтің жай-күйі туралы автоматтандырылған ақпарат қоғамын, экономикалық және құқықтық мәселелерге негізгі теориялық тәсілдерді жетілдіру.
<p>ҚК17</p>	<p>Өңдеуге және сақтауға арналған машиналар мен кәсіпорындарды жобалау</p>	<p>Өсімдік шаруашылығы, мал шаруашылығы өнімдерін өндірудің технологиясы мен техникалық құралдарын, шикізатты бастапқы өңдеу мен қайта өңдеудің, АӨК мал шаруашылығы, қайта өңдеу кәсіпорындарын жобалаудың түсінігін қалыптастырады.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мал шаруашылығындағы технологиялық машиналар мен жабдықтардың нысанын, құрылымын, жұмыс процестерін және реттеуін білу; - машиналардың ақауларын анықтау, оларды жою бойынша операцияларды орындау; - ауыл шаруашылығы өнімдерін дайындау және сақтау кезінде инновациялық технологиялар мен техникалық құралдарды пайдалану; - ауыл шаруашылығы өнімдерін дайындау және сақтау кезінде қолданылатын жабдықтардың құрылымы мен жұмыс істеу принципі, жобалау кезінде технологиялық есептеу әдістері туралы білімді меңгеру; - АӨК мал шаруашылығы және қайта өңдеу кәсіпорындарын жобалаудың негізгі ережелері мен қазіргі заманғы әдістерін, техникалық тапсырманы

			<p>ескере отырып машиналар мен жабдықтарды таңдау әдістерін пайдалану;</p> <p>- мал шаруашылығы, қайта өңдеу кәсіпорындарын жобалау бойынша компьютерлік бағдарламаларды қолдану.</p>
ҚК18	Автотракторлық техника, машиналарды пайдалану және жөндеу	<p>Жүйелер, механизмдер мен тракторлар мен автомобильдер жұмысының конструкциясы мен принциптерін, машина паркін өндірістік және техникалық пайдалануды, техникалық қызмет көрсетудің инновациялық технологияларын пайдалану, машиналар мен машиналардың тозған бөлшектерін жөндеу және қалпына келтіру қабілетін түсінуді қалыптастырады.</p>	<p>- жүйелердің, механизмдер мен тракторлардың және жалпы автомобильдердің құрылымы мен жұмыс принципін білу;</p> <p>- қозғалтқыштың, трактордың және автомобильдің механизмдері мен жүйелерін есептеу негіздерін пайдалану;</p> <p>- машиналардың жұмыс шарттары мен конструктивтік ерекшеліктерін салыстыру, трактор мен автомобильдің өзінің функционалдық мақсатына сәйкестігін анықтау;</p> <p>- ауыл шаруашылығында берілген технологиялық процесс үшін энергетикалық көлік құралын таңдай білу, прогрессивті технологияларды пайдалану, техникалық пайдалануды ұйымдастыру, қазіргі заманғы машиналар мен технологиялық кешендерді енгізу негізінде машина-трактор паркінің оңтайлы құрамын қалыптастыру;</p> <p>- технологиялық жабдықтар мен айлабұйымдарды жобалаудың, құрастырудың және есептеудің негізгі ережелері мен ережелерін; авторе-монтерлік кәсіпорындардың технологиялық жабдықтарына техникалық қызмет көрсетуді тиімді пайдалану, жөндеу және жаңғырту жөніндегі негізгі ережелерді пайдалану.</p>

5. Білім беру бағдарламасының модульдері бойынша берілген кредиттерін көрсететін жиынтық кесте

Оқу курсы	Семестр	Оқытылатын пәндер саны			Академиялық кредиттер саны						Барлық академиялық сағат саны	Әскери дайындық	Саны	
		МК	ЖК	ТК	Теориялық дайындық	Оқу практикасы	Өндірістік практика	Кәсіби практика	Қорытынды атте-статтау	Барлығы			Емтихан	Диф. сынақ
I	1	4	2	–	32	–	–	–	–	32	960	–	6	
	2	4	2	1	30	2	–	–	–	32	960	–	6	1
II	3	3	1	2	30	–	–	–	–	30	900	–	6	
	4	1	3	2	25	–	5	–	–	30	900	–	6	1
III	5	–	4	2	30	–	–	–	–	30	930	–	6	
	6	–	4	2	25	–	5	–	–	30	900	–	6	1
IV	7	–	2	4	30	–	–	–	–	30	900	–	6	
	8	–	3	1	17	–	–	5	8	30	900	–	5	1
Барлығы		12	21	14	219	2	10	5	8	244	7350		47	3

Білім беру бағдарламасына қосымша

1 қосымша

Пәндер туралы мәліметтер

№	Пәндер атауы	Пәндердің қысқаша сипаттамасы (30-50 сөз)	Кредитте р саны	Қалыпта- сатын күзiреттер (кодтар)
Жалпы білім беретін пәндер циклі / Міндетті компоненті				
1	Қазақстан та- рихы (МЕ)	Пәнді оқу студенттердің бойында қазақ халқының этногенезі, Ұлы дала аумағындағы мемлекеттілік және өркениет нысандарының эволюциясы және аса маңызды тарихи фактілер мен оқиғалар жиынтығының мәселелерін толық және объективті баяндауға негізделген қазіргі заманғы Отан тарихының концепциясын қалыптастыруға бағытталған. Ғылыми дүниетаным мен азаматтық ұстанымды қалыптастыратын тарихтың негізгі оқиғалары туралы тарихи ұғымдарды жүйелеу. Полиэтникалық және поликонфессиялық қазақ қоғамын біріктіру үшін идеологиялық және рухани негіз құру қаралады.	5	ҚК1
2	Шетел тілі	Шет тілін оқыту оның құрамдас бөліктерінің жиынтығында өзге тілді коммуникативтік құзыреттілікті дамытуға міндеттер қояды: сөйлеу құзыреттілігі - сөйлеу әрекетінің төрт негізгі түрлерінде коммуникативтік дағдыларды дамыту; тіл құзыреттілігі - жаңа тіл құралдарын (фонетикалық, орфографиялық, лексикалық, грамматикалық меңгеру; әлеуметтік-мәдени құзыреттілік - өз елін, оның мәдениетін көрсете білуді қалыптастыру; оқу-танымдық құзыреттілік - қол жетімді білім беру тәсілдері мен тілдер мен мәдениетті өз бетінше оқыту әдістерімен таныстыру.	10	ҚК3
3	Қазақ (Орыс) тілі	Пән орыс тілінде тұлғааралық, әлеуметтік, кәсіби, мәдениетаралық қарым-қатынас аясында үш тілділік және ұлттық сананы рухани жаңғырту мемлекеттік бағдарламаларын жүзеге асыру контекстінде танымдық және коммуникативтік қызметті жүзеге асыруға қабілетті білім алушының тілдік тұлғасын дамытуға арналған. Пән деңгей дайындығына сәйкес тілдік қызмет түрлерін табысты меңгеруді болжайды.	10	ҚК3
4	Философия	Курс студенттерде әлемді танудың ерекше түрі ретінде философия туралы, оның негізгі бөлімдері, проблемалары мен әдістері туралы, сондай-ақ өзін-өзі талдау және адам-	5	ҚК2

		гершілік өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыруға, ғылыми-зерттеу қабілеттерін дамытуға және зияткерлік және шығармашылық әлеуетті қалыптастыруға бағытталған. Ұлттық бірегейлікті сақтау мәселелеріне, әділдік, қадір-қасиет және бостандық сияқты негізгі дүниетанымдық ұғымдарды меңгеруге және философияның қоғамдық сананы жаңғыртудағы рөлі мен қазіргі заманның жаһандық міндеттерін шешуге ерекше көңіл бөлінеді.		
5	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар	Үдерістерді, ақпаратты іздеу, сақтау және өңдеу әдістерін, сандық технологиялар арқылы ақпаратты жинау және беру тәсілдерін зерттеу және талдау, сыни бағалау қабілеттерін қалыптастыру. Білім алушылардың компьютерлік жүйелер, операциялық жүйелер мен желілер архитектурасының тұжырымдамалық негіздерін меңгеру. Желілік және веб қосымшаларды әзірлеу тұжырымдамалары, ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету құралдары туралы білімді қалыптастыру.	5	ҚК1, ҚК4
Әлеуметтік–саясаттану білім модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)				
6	Әлеуметтану	Қоғамды зерттейді, оның құрылымын (құрылымдық элементтері: әлеуметтік қауымдастықтар, институттар, ұйымдар мен топтар) дамытудың ішкі тетіктерін; әлеуметтік іс-әрекеттердің заңды болуын және адамдардың жаппай мінез-құлқын, сондай-ақ жеке тұлға мен қоғам арасындағы қарым-қатынасты ашады, әлеуметтану әлеуметтік құбылыстарды түсіндіреді, олар туралы ақпаратты жинайды және қорытады.	2	ҚК2, ҚК9
7	Саясаттану	Саясат туралы ғылым, саяси құбылыстардың (институттардың, қатынастардың, үдерістердің) пайда болу заңдылықтары туралы, олардың қызмет ету және даму тәсілдері мен нысандары туралы, саяси процестерді басқару әдістері туралы, саяси сана, мәдениет және т. б. туралы ғылым.	2	ҚК2, ҚК9
8	Мәдениеттану	Мәдениет, оның тарихы, мәні, қызметі және даму заңдылықтары туралы ілім, оларды ғалымдар еңбектерінен табуға болады. Бұдан басқа, мәдени ғылымдар мәдени институттар жүйесін зерттеумен айналысады, олардың көмегімен адамды тәрбиелеу мен білім беру жүзеге асырылады және олар мәдени ақпаратты өндіреді, сақтайды және береді.	2	ҚК2, ҚК9

9	Психология	Психология - бұл ғылым, оның мақсаты адам психикасының қызмет ету механизмдерін зерттеу болып табылады. Ол әр түрлі жағдайларда адамдардың мінез-құлқының заңдылықтарын қарастырады. Психология - бұл бізге өзін-өзі тереңірек тануға, өз мәселелері мен себептерін түсінуге, өз кемшіліктері мен күшті жақтарын түсінуге көмектеседі. Оны зерттеу адамдарда моральдық қасиеттер мен адамгершіліктің дамуына ықпал етеді.	2	ҚК2, ҚК9
10	Дене шынықтыру	Пән, дене шынықтырумен байланысты мәселелер ауқымын қамтиды, жалпыадами мәдениеттің бөлігі ретінде салауатты өмір салтымен, оның негізін құрамдас бөліктерің: адамның ағзасының әлеуметтік-биологиялық негіздерінің дене және ақыл-ой қызметіне бейімделуін, денешынықтырумен дербес шұғылдануын, спортпен айналысуын, жас физиологиясын, жай-күйін, дене шынықтыру мен спорттың психологиялық физиологиялық негізін, гигиенасын.	8	ҚК10
Жалпы білім беретін пәндер циклі / Таңдау компоненті				
11	Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет	Курс бағдарламасы мемлекет пен құқықтың пайда болуының негізгі теорияларын, ерекшеліктерін, мәнін, әдістерін анықтауды қарастырады. Қазақстан Республикасының конституциялық, әкімшілік, еңбек, азаматтық құқық, қылмыстық, отбасылық, жер, қаржы, салық, банк, сақтандыру құқығы сияқты құқық принциптерін, салаларын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама саласында студенттердің құқықтық сауаттылығын арттыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетаным, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлқ стандартын, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісіне төзбеушілік қарым-қатынасты қалыптастыру	5	ҚК7 – ОН1, ОН10
12	Экономика	Пәнді оқытудың мақсаты:- экономикалық теорияның жалпы негіздерін ашу; - шаруашылық жүргізу заңдарын және шаруашылық жүргізуші субъектілердің әр түрлі деңгейлерде рационалды мінез-құлқын оқу, экономикалық дамудың принциптері мен заңдарын анықтау; негізгі экономикалық ұғымдар мен категорияларды ашу.	5	ҚК8 – ОН1, ОН2,
13	Экология	Экология саласындағы теориялық білім, студенттердің экологиялық сауаттылығын арттыру, оларды экологиялық тәрбиелеу,	5	ҚК9 – ОН1, ОН10,

		экологиялық ойлауды қалыптастыру, сондай-ақ осы білімді кәсіби және өзге де қызметте қолдана білу және қажетті құзыреттілікті қалыптастыру. Экология жеке денеден жоғары деңгей жүйесін зерттейді. Оны зерделеудің негізгі объектілері: популяция-бір немесе ұқсас түрлерге жататын және белгілі бір аумақты алып жатқан организмдер тобы; биотикалық қоғамдастық пен мекендеу ортасын қамтитын экожүйе; биосфера-өмірдің жердегі таралу саласы		ОН11
14	Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі	Қауіпсіздіктің кәсіби мәдениетін қалыптастырады, және алған білімдерінің жиынтығын кәсіби қызметте қолдану, кәсіби қызмет саласындағы қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін біліктілік пен дағдыларды қабілеттілігі түсініледі.	5	ҚК10 – ОН1, ОН10
15	Кәсіпкерлік	Студенттердің теориялық, ғылыми және практикалық білім арқылы жаңа тауар жасау мен қызмет көрсету бойынша кәсіпкерлік қызметке дайындығын қалыптастыру. Студентке бизнес-жоспар дайындау мен кәсіпкерлік қызметті ұйымдастырудың бизнес-идеясын әзірлеуді үйрету.	5	ҚК8 – ОН1, ОН2,
16	Ғылыми зерттеу негіздері	Курста аграрлық техника мен технологиядағы ғылыми зерттеулердің негіздері әдістері мен тәсілдері ашылады, ғылыми танымның әртүрлі деңгейлері қарастырылады. Зерттеу бағытын таңдауды, ғылыми-техникалық проблеманы қоюды, теориялық және эксперименттік зерттеулер жүргізуді, ғылыми жұмыстың нәтижелерін ресімдеу бойынша ұсынымдарды қоса алғанда, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу кезеңдері қамтылған.	5	ҚК10 – ОН9, ОН11
Базалық пәндер циклі / ЖОО компоненті				
17	Математика 1, 2	Математика курсы маманның математикалық білімінің негізгі іргетасы болып табылады. Сызықтық алгебра, векторлық алгебра, аналитикалық геометрия бөлімдері және математикалық талдау элементтері қазіргі заманғы талдау әдістерін қамтиды және қолданбалы есептерде математикалық әдістерді қолдануға бағытталған.	10	ҚК8, ОН1, ОН3
18	Сызба геометрия және инженерлік графика	Сызбаларды құру тәсілдерін негіздеу және баяндау, геометриялық сипаттағы есептерді шешу жолдарын зерттеу. Кеңістіктік объектілерді жазықтыққа проекциялау әдістерін зерттеу; студенттердің кеңістіктік ойлау түсініктерін дамыту; сызбаны	5	ҚК9, ОН5; ОН6

		құрудың теориялық негіздерін қалыптастыру; студенттерді конструкторлық құжаттаманы орындау және ресімдеу ережелеріне оқыту; сызбаларды құру теориясын зерделеу; бұйымдардың сызбаларын әзірлеу және оқу, практикалық дағдылар мен біліктілік қалыптастыру.		
19	Физика	Жаратылыстану және ғылыми-техникалық прогрестің дамуын анықтайтын материяның құрылысы, онда болып жатқан құбылыстардың табиғаты туралы терең түсінік қалыптастыру. Физиканың басқа жаратылыстану ғылымдарымен, аралас пәндермен байланысы. Техника мен жаңа технологиялардың жаңа салаларын құрудағы және дамытудағы физиканың рөлі. Техниканың физиканың дамуына әсері. Физикалық зерттеу әдістері: тәжірибе, гипотеза, эксперимент, теория.	6	ҚК8, ОН1, ОН3, ОН7
20	Материалтану және конструкциялық материалдар технологиясы	Конструкциялық материалдардың құрылымы мен қасиеттері және оларға термиялық және химия-термиялық тәсілдермен өзгерту туралы білім үдерісін қалыптастыру; конструкциялық материалдарды құйма құю, пісіру және кесу арқылы өндеумен оларға қоолданылатын жабдықтар мен аспаптармен таныстыру; бөлшекке керекті пайдалану қасиеттерін беру үшін оның материалын таңдау және өндеу технологиясын негіздеу үшін қажетті білім беру.	5	ҚК9, ОН4; ОН6
21	Теориялық механика	Теориялық механика материялық нүкте мен механикалық жүйенің тепе-теңдігі туралы және қозғалыстағы нүктенің, қатты дененің және механикалық жүйенің кинематикалық және динамикалық сипаттамаларының қасиеттері туралы; механиканың жаңа жетістіктерін механизмдер мен машиналарды жетілдіу үшін қолдану туралы білімді қалыптастырады.	6	ҚК10, ОН3; ОН7
22	Материалдар кедергісі	Материалдар кедергісі, құрылым элементтерін статикалық және динамикалық жүктемелер әсеріне беріктікке, қатаңдыққа және орнықтылыққа есептеу негізінде, қауіпсіз жұмыс істеуіне қажетті олардың тиімді өлшемдерін таңдай білу мақсатында, студенттердің кешенді білім алуын қамтамасыздандырады.	5	ҚК10, ОН3; ОН7
23	Механизмдер мен машиналар теориясы	Механизмдер мен машиналардың негізгі түрлерімен, олардың құрылымын тұрғызу принциптерімен, жекелеген механизмдердің	5	ҚК10, ОН3, ОН7

		жұмыс принциптерімен, олардың машинада өзара әрекеттесуімен танысу. Берілген механизмдер мен машиналардың кинематикалық және динамикалық параметрлерін, берілген кинематикалық пен динамикалық көрсеткіштері бойынша жобаланатын механизмдердің оптималды параметрлерін анықтау. Машинаны құрастыруға қажетті механизмдердің сұлбаларын зерттеу мен жобалаудың жалпы әдістерін зерделеу.		
24	Машина бөлшектері және конструкциялау негіздері	Машиналар мен механизмдер ерекшеліктерін зерделеу, жалпы мақсаттағы машина бөлшектері мен траптарымен танысу. Бөлшектер мен тораптардың істен шығу себептерін түсіну, бөлшектерді есептеу және оларды конструкциялаудың негізгі әдістерін зерделеу. Машинажасауда пайдаланылатын қосылыстардың әртүрін зерделеу және есептеу. Механикалық берілістердің әртүрін, біліктерді, мойынтіректерді, муфталар мен қосылстарды есептеу және жобалау. Бөлшектерді майлау жүйесін таңдау.	5	ҚК11, ОН3; ОН7
Базалық пәндер циклі / Таңдау компоненті				
25	Компьютерлік графика	Студенттердің компьютерлік графика саласындағы дүниетанымын және студенттердің конструкторлық графикалық және мәтіндік құжаттарды орындауды автоматтандыру, сандық графикалық бейнелерді жасау, өңдеу және шығару саласындағы білімдерді жүйелі меңгеруін, сонымен қатар студенттерге жобалау-конструкторлық есептерді шешу үшін автоматтандырылған жобалау жүйелерін қолдану дағдылары мен біліктерін дағдыландыру.	6	ҚК11, ОН3; ОН5
26	Үш өлшемді графика	Компьютерлік техника және қолданбалы ақпараттық технологиялар көмегімен инженерлік міндеттерді практикалық шешудің әдістері мен құралдарының жиынтығы, күрделілігі әртүрлі деңгейдегі модельдерді жасау, олардың ішінде автоматтандырылған жобалау жүйелері ерекше орын алады.	6	ҚК11, ОН3; ОН5
27	Өсімдік шаруашылығы негіздері	Пәнде негізгі ауылшаруашылық мәдениеті, олардың мәні, тарихы және таралуы, ботаникалық және биологиялық ерекшеліктері, өсу және даму заңдылықтары, сонымен қатар ауыл шаруашылығы жануарларының негізгі түрлерінің сипаттамасы, өнімділіктің негізгі	6	ҚК7, ОН2, ОН4

		бағыттары және тұқым ресурстары.		
28	Топырақтану	Пән топырақ ұғымын, оның құрылымын, құрамын, топтастыруын, номенклатурасын және топырақ диагностикасын, таралу және даму заңдылықтарын зерттейді. Топырақ құнарлылығын сақтау және көбейту үшін топырақ түзуші факторлармен және маңызды ауа, су, физико-химиялық, жылу, механикалық қасиеттері және топырақ құбылымдарымен таныстыру.	6	ҚК7, ОН1, ОН4
29	Мал шаруашылығы негіздері	Пәнде негізгі ауылшаруашылық мәдениеті, олардың мәні, тарихы және таралуы, ботаникалық және биологиялық ерекшеліктері, өсу және даму заңдылықтары, сонымен қатар ауыл шаруашылығы жануарларының негізгі түрлерінің сипаттамасы, өнімділіктің негізгі бағыттары және тұқым ресурстары.	5	ҚК7, ОН2, ОН4
30	Мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы	Пән студенттерді өсімдіктердің өсуі, дамуы және егіннің қалыптасуы заңдылықтары, өсімдік шаруашылығы мен мал шаруашылығында экологиялық қауіпсіз өнім өндірісінің ерекшеліктері, дала дақылдарын өсірудің желілік кестесін жасау, мал шаруашылығы өнімдерін өндіру технологиясы, Ет өнімдерінің сапасын зерттеу, мал өңдеу технологиясы туралы ғылымның қазіргі жай-күйімен таныстыруға арналған.	5	ҚК7, ОН2, ОН4
31	Агробизнесті ұйымдастыру	Бизнестің жекелеген түрлерін зерделеу, сондай-ақ ауыл шаруашылығы өнімдерін жоспарлау мен өндіруді, нарықтық тауар алмасуды, қаржыландыруды басқаруды ұйымдастыруды, коммерциялық келісімдер жасасу тәсілдерін, іскерлік келіссөздер жүргізуді, жалпы кәсіпкерлік қызметтің экономикалық тиімділігін қарауды зерделеу.	5	ҚК9, ОН1, ОН2
32	Экономикалық талдау және статистика	Өнеркәсіптік кәсіпорындарда экономикалық талдаудың әдістері мен тәсілдерін пайдалануды зерттейді. Экономикалық талдау түрлері. Шынайы статистикалық ақпаратты жинау әдістері; Басқарушылық және қаржылық талдау. Кәсіпорынның шаруашылық процестеріне талдау жүргізу әдістемесі, субъект қызметінің соңғы қаржылық нәтижелеріне есеп жүргізу, экономикалық құбылыстар мен процестердің себеп-салдарлық байланыстарын анықтау тәсілдері. Өндірістің шығындарын және өнімнің өзіндік құнын талдау. Кәсіпорынның қаржылық нәтижелері мен қаржылық	5	ҚК9, ОН1, ОН2

		жағдайын талдау.		
33	Өзара ауыстырымдылық, стандарттау және техникалық өлшемдер	«Өзара алмасушылық, стандарттау және техникалық өлшемдер» сапаны арттырудағы өзара алмасушылықтың рөлін, тегіс цилиндрлік және жазық қосылыстардың рұқсат беру және қондыру жүйелерін құрудың бірыңғай принциптерін, машина бөлшектері беттерінің ауытқуларын стандарттау, стандартты бөлшектердің, құрастыру бірліктері мен қосылыстардың рұқсат беру және қондыру жүйелерін зерттейді. Өлшемдік тізбектерді есептеудің әртүрлі әдістері келтірілген.	5	ҚК9, ОН5, ОН6
34	Өзара ауыстырымдылық негіздері	«Өзара алмасымдылық негіздері» пәні машиналардың сапасын арттырудағы өзара алмастырымдылықтың рөлін, ҚДБЖ тегіс цилиндрлік қосылыстарының төзімділік жүйелері мен қонуын құрудың бірыңғай принциптерін зерттейді. Машина бөлшектерін дайындау және қалпына келтіру кезінде қателіктердің түрлеріне және өңдеу беттерінің пішіні мен орналасу дәлдігіне, олардың машина сенімділігіне әсеріне сипаттама беріледі. Тегіс конустық қосылыстардың, бұрандалы, кілтекті және шлицті қосылыстардың және тісті берілістердің өзара алмасымдылығы қарастырылады.	5	ҚК9, ОН5, ОН6
35	АӨК-гі электротехнология және электр жабдықтары	Пән ауыл шаруашылық өндірісінде электр және магнит процестерін пайдаланудың теориясын, әдістері мен техникалық құралдарын, оның ішінде технологиялық процестерді, арнайы электр техникалық қондырғыларды, оларды басқару және оларды эксплуатациялауды; ауыл шаруашылық өндірісіндегі еңбек өнімділігін, сапасын және өнімділігін арттыру үшін электр энергиясын тиімді пайдалануды оқуды үйретеді.	5	ҚК8, ОН3; ОН8
36	Ауыл шаруашылығындағы электрлік технологиялар	Пән технологиялық процестерді, арнайы электротехникалық қондырғыларды, оларды басқаруды және оларды пайдалануды қоса алғанда, ауыл шаруашылығы өндірісіндегі электр және магниттік процестерді пайдаланудың теориясын, әдістері мен техникалық құралдарын; ауыл шаруашылығы өндірісіндегі еңбек өнімділігін, сапасы мен өнімділігін арттыру үшін электр энергиясын тиімді пайдалануды зерделейді.	5	ҚК8, ОН3; ОН8
37	Гидравлика және жылу техникасы	Энергияны түрлендіру негіздерін, Термодинамика және жылу масса алмасу	5	ҚК8, ОН3; ОН8

	негіздері	заңдарын, термодинамикалық процестер мен циклдарды, сала үшін маңызды жұмыс денелерінің қасиеттерін, жылуалмастырғыш аппараттарды есептеу, жылуалмасу тәсілдерін, жылуалмастырғыш аппараттардың, жылу күштік қондырғылардың және басқа да жылумен жабдықтау жүйелерінде қолданылатын жылу техникалық құрылғылардың жұмыс істеу принципі мен құрылғысы туралы білімді қалыптастыру.		
38	Сұйықтық және газ механикасы	Сұйық және газ механикасының негізгі заңдары туралы білім кешенін қалыптастыру, практикалық мәселелерді шешу үшін осы заңдарды қолдана білу және технологиялық процестердің гидромеханикалық параметрлерін есептеудің типтік әдістерін, сондай-ақ технологиялық жабдықтар мен машина жасаудағы автоматтандыру құралдарының гидравликалық жүйелерінде болатын процестерді меңгеру.	5	ҚК8, ОН3; ОН8
39	Агроинженерияд ағы цифрлық технологиялар	Пән бірінші кезекте Қазақстанда ауыл шаруашылығын цифрландыру аясында енгізілетін негізгі технологияларды, ауыл шаруашылығы техникасының GPS-навигациясын, параллель жүргізуді, алаңдардың жаппай, электрондық карталарымен және ұшқышсыз ұшу аппараттарымен жұмысты автоматтандыруды таныстырады.	5	ҚК12, ОН3, ОН4
40	Нақты ауыл шаруашылығы	Координаттық (дәл) егіншілікті дамытудың негізгі бағыттары; жаһандық навигациялық спутниктік жүйелерді құру және жұмыс істеу негіздері; Жер бетін қашықтықтан зондтау принциптері; навигациялық жабдықтар; пилотсыз ұшу аппараттары және оптикалық сенсорлар қарастырылған. Нақты егіншілік жүйелерінің практикалық дағдыларын меңгеруге мүмкіндік беретін АӨК зияткерлік техникалық құралдары бойынша зертханалық жұмыстарды орындауды меңгеру көзделген.	5	ҚК12, ОН3; ОН4
Бейіндеуші пәндер циклы / ЖОО компоненті				
41	Ауылшаруашылық машиналары (құрылысы)	Ауылшаруашылық машиналары (құрылысы) пәнінде ауылшаруашылық машиналар мен құралдардың жіктелуі, міндеттері, техникалық сипаттамалары, жұмыс принциптері және техникалық реттеулері, жұмыс органдары, тораптар мен агрегаттардың негізгі типтері, олардың негізгі ақаулары және оларды жою әдістерін	5	ҚК15, ОН9, ОН11

		үйрену қарастырылады.		
42	Ауылшаруашылық машиналары (теория)	Ауылшаруашылық машиналары (теория) пәні топырақ өңдейтін және жинайтын машиналары мен құралдарының технологиялық процестерінің теория негізін зерттеуді және оларды есептеуді, сондай-ақ өңделетін материалдың механикалық және технологиялық қасиеттері туралы мәліметтерді қарастырады.	5	ҚК15, ОН9, ОН11
43	Мал шаруашылығын механикаландыру	Мал шаруашылығы агротехнологиялық машиналары технологиялық машиналарының базалық модельдерінің нысанын, құрылымын, жұмыс процестерін және реттеуін, осы машиналардың ықтимал ақауларын, оларды табу және жою тәсілдерін, машиналардың, агрегаттардың (кешеннің) жұмыс органдары мен механизмдерінің негізгі параметрлері мен жұмыс режимдерін негіздеу және есептеу әдістерін, олардың қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету негіздерін зерделейді.	6	ҚК15, ОН9, ОН12
44	Тракторлар мен автомобильдер құрылысы	Тракторлар мен автомобильдердің жіктелуі және жалпы құрылымы, іштен жанатын қозғалтқыштардың механизмдері мен жүйелерінің жұмысы, беріліс қорабының, жүріс бөлігінің және басқару механизмінің құрылғысы, жұмыс және қосалқы жабдықтар, ауыл шаруашылығы мақсатындағы көлік құралдары және тракторлар мен автомобильдерге арналған пайдалану материалдары қарастырылады.	6	ҚК16, ОН9, ОН11
45	Тракторлар мен автомобильдер теориясы	Ауылшаруашылық мақсаттағы тракторлар мен автомобильдерді пайдалану қасиеттері, жіктелуі және орналасу сұлбалары, сондай-ақ жетекші және жетекші дөңгелектер мен шынжыр табанды қозғалтқыштың жұмысы, тарту және энергия баланстары, тарту және тежеу динамикасы, өтімділік, орнықтылық, басқару, тегіс жүру, тарту көрсеткіштерін эксперименттік бағалау әдістері теориясының негіздері қарастырылады.	5	ҚК16, ОН9, ОН11
46	Машина-трактор паркін пайдалану І,ІІ	Пәнде қазіргі заманғы және алдыңғы қатарлы ауыл шаруашылығы техникасын пайдалану, машина паркін пайдалануды ұйымдастырудың озық түрлері, ауыл шаруашылығы техникасын пайдалану, машиналар паркін пайдалану кезінде жүзеге асырылатын ұйымдастырушылық, техникалық, технологиялық және басқа да іс-шаралар жүйесі ретінде, АӨК-де нарықтық жағдайда тракторларды, ауыл шаруашылығы машиналары мен	10	ҚК17, ОН9, ОН11

		жабдықтарын тиімді пайдаланудың маңызы қарастырылады.		
47	Еңбек қорғау	Еңбек қорғау жөніндегі негізгі мәліметтер баяндалған. Өндірістік ортаның қауіпті және зиянды факторларының негізгі көздері, олардың адамға әсер ету сипаты және осы әсердің шекті рұқсат етілген деңгейлері туралы түсінік берілген. Адамды қорғаудың әдістері мен құралдары, жұмыс аймағында қолайлы жағдай жасау, өндірістегі жарақаттың негізгі себептері, еңбекті қорғауды басқарудың ұйымдастырушылық, заңнамалық және экономикалық әдістері сипатталған.	5	КК 15, ОН1, ОН10
48	Машина жөндеу және сенімділік	Машиналар сенімділік негіздері, оларды техникалық қызмет көрсету және жөндеу арқылы жұмысқа қабілетті күйде ұстау, теория мен практика көмегімен пайдаланылатын техниканы жұмысқа қабілетті күйде ұстау. Машиналар жұмысындағы ақаулардың пайда болу себептері және салдарлары; оларды уақтылы жою, ақаулардың жұмыстың сапалық көрсеткіштеріне әсерін азайтатын тәсілдер мен әдістер, машиналардың сенімділік көрсеткіштерін есептеу.	6	ҚК18, ОН6, ОН11
Бейіндеуші пәндер циклы / Таңдау компоненті				
49	Көтергіш-тасымалдауыш машиналар	«Көтергіш-тасымалдауыш машиналар» пәні тиеу-түсіру жұмыстарын кешенді механикаландыру және автоматтандыру үшін қолданылатын көтергіш-тасымалдауыш машиналардың негізгі түрлерінің құрылысын, конструкциялау мен пайдалану салаларын, есептеу және зерттеу әдістерін, даму тенденциялары саласындағы іргелі дайындықты іске асыруды қарастырады.	5	ҚК 18, ОН3; ОН11
50	Гидропневможе-тек және гид-ропневмоавтоматика	Студенттерді гидропневматикалық машиналарды есептеу мен жобалаудың қазіргі жағдайымен және даму перспективаларымен таныстыру, машиналардың осы тобының құрылымын, жұмыс принципін зерттеу, параметрлерді есептеу және таңдау әдістерін игеру, технологиялық машиналардың гидропневматикалық жетектерін пайдаланудың ұтымды әдістерін игеру; технологиялық машиналардың гидропневматикалық жабдықтарын таңдауға әсер ететін факторларды және олардың жұмысының техникалық көрсеткіштерін зерттеу; гидропневматикалық жабдықтың негізгі параметрлерін, оны қолдану және пайдалану шарттарын құру, жұмыс принципін есептеу және	5	ҚК 18, ОН3; ОН11

		таңдау.		
51	Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өңдеуге және сақтауға арналған машиналар мен жабдықтар	Пән өсімдік шаруашылығы өнімдерін егін жинаудан кейінгі өңдеу мен өңдеуді технологияларды, механикаландыру және автоматтандыру құралдарын, сондай-ақ оларды сақтау мәселелерін зерттейді.	5	ҚК14, ОН11, ОН12
52	Өсімдік шаруашылығы өнімдерін дайындау мен сақтауды механикаландыру	Пән өсімдік шаруашылығы өнімдерін өңдеуді, өңдеуді механикаландыру және автоматтандыру процестерін, сондай-ақ оларды сақтау мәселелерін зерттейді.	5	ҚК14, ОН11, ОН12
53	Мал шаруашылығы өнімдерін өңдеуге және сақтауға арналған машиналар мен жабдықтар	Пән мал шаруашылығы өнімдерін стандарттарда талап етілетін тауарлық Жай-күйге дейін бастапқы өңдеуге және қайта өңдеуге арналған машиналар мен технологиялық жабдықтарды, сондай-ақ оларды алыс қашықтықта сақтау мәселелерін зерделейді. Бұл ретте зерттеу цифрлық технологияларға негізделеді.	5	ҚК14, ОН11, ОН12
54	Мал шаруашылығы өнімдерін дайындау мен сақтауды механикаландыру	Ауыл шаруашылығы өнімдерін сақтау. Ауыл шаруашылығы өнімдерін сақтау процестері және сақтау шарты. Сақтау қоймалары типтері және сипаттамасы. Ауыл шаруашылығы өнімдерін сақтау тәсілдері және режимдері. Қойманы желдету әдістері. Кәдуілгі атмосферада дәнді дақылдарды, көкөніс және жемістерді сақтау шарты. Қоймалар құрылымы. Қоймадағы үрлеу қабатының жылу теңгерімі, салқындату динамикасы.	5	ҚК14, ОН11, ОН12
55	Ауыл шаруашылығы өндірісінің технологиялық процестерін автоматтандыру	Пән аграрлық саладағы автоматтандыру әдістері мен құралдарын зерттеуге бағытталған және автоматтандырылған басқару жүйелерін, робототехниканы, сенсорларды және процесті басқару алгоритмдерін үйренуді қамтиды. Оқыту нәтижелеріне ауыл шаруашылығындағы өндірістік процестерді оңтайландыру үшін автоматтандырылған жүйелерді талдау, жобалау және енгізу мүмкіндігін оқытады.	5	ҚК15, ОН3; ОН8; ОН11
56	Автоматты басқару теориясы	Автоматты басқару теориясы пәні автоматты басқару жүйелерін шешудің негізгі принциптері мен әдістерін зерттеуге арналған. Студенттер автоматты басқару жүйелерін құру және талдау принциптерін, күтілетін нәтижелер мен алынған білімді өнеркәсіп пен техниканың әртүрлі	5	ҚК15, ОН3; ОН8; ОН11

		салаларында басқару жүйелерін жобалау және оңтайландыру үшін қолдана білуді үйренеді.		
57	Агроөндірістерді жобалау негіздері	Пән агроқұрылымдардың өнімдерін өндірудің технологиялық процестерін үйренеді. Тиісті есептеулер жүргізіледі. Іске асыру компьютерлік бағдарламаларды пайдалана отырып, техникалық тапсырмаларды дайындау арқылы жүзеге асырылады.	6	ҚК15, ОН9, ОН12
58	Мал шаруашылығы кәсіпорындарын жобалау	Мал шаруашылығы және өңдеу кәсіпорындарының жіктемесі. Кәсіпорындардың негізгі процестері жайлы мәлімет. Жобалаудың алғы шарттары. Типтік жобаны таңдап алу және оны жергілікті жағдайға байланыстыру. Технологиялық процестерінің сұлбасын сызу. Технологиялық және қосалқы жабдықтарды таңдау есептері. Ғимаратқа жабдықтарды орналастыру сұлбасын есептеу.	6	ҚК15, ОН9, ОН12

Практика базалары

№	Компаниялар, кәсіпорындар мен ұйымдардың атауы	Байланыстар мәліметтері, телефон, e-mail
1	«Агроинженерия ҒӨО» ЖШС	050005, Алматы қ., Райымбек пр.312, Тел.:8(727)2479600; факс:8(727)2479607 e-mail: kazniimech@yandex.kz
2	«Амиран» ҚТАЗ» ЖШС	Алматы облысы, Талғар ауданы. Тел.:8(72774)42301, факс:8(727)3074822 e-mail: amiran_almaty@mail.ru
3	«Байсерке-Агро» ЖШС	Алматы облысы, Іле ауданы, Байсерке ауылы, Қонаев к-сі 1. Тел.:87019916120, 87018813379 e-mail: bajserke-agro.all.biz
4	ТОО «АуылТех»	050005, г. Алматы, пр. Райымбек 312, Тел.:8(727)2479600; e-mail: adanuar@mail.ru
5	«Мамед» ШҚ	Алматы обл., Қарасай ауданы Тел.:8(727)3728617, 87016664751 e-mail: kalit50@mail.ru
6	«Инжстройинновация А-А» ЖШС	0500000 Алматы қ., Досмухамедов к-сі 11/32 Тел.:8(327)3174061; факс: 8(727)2380721 e-mail: isi-aa@mail.ru
7	«Алмаз-транс» ЖШС	010000 Алматы қ., Радостов к-сі 120 Тел.: 8(7272)961313

РЕЦЕНЗИЯ

на образовательную программу
6В08701 – «Аграрная техника и технология»

В подготовке современных инженерных кадров особое значение имеет включение в образовательную программу изучение современных технологии и технические средства в АПК. Настоящая образовательная программа способствует качественной подготовке специалистов по образовательной программе 6В08701 – «Аграрная техника и технология» и 6В08703 – «Цифровые технологии в агропромышленном комплексе», которые будут обладать необходимыми трудовыми функциями: осуществлять выполнение производственно-технологическую, организационно-управленческую, экспериментально-исследовательскую и проектно-технологическую деятельности на предприятиях и в организациях агропромышленного комплекса.

В программе определены цели и задачи, направленные на освоение основного вида профессиональной деятельности и соответствующих профессиональных компетенции.

Выпускникам данной профессии свойственны умения и навыки организации проектно-изыскательных, производственно-технологических, организационно-управленческих, экспериментально-исследовательских работ, мониторинг реализации Государственных Программ, разработка инвестиционной программы по развитию сельского хозяйства.

Сегодня функционирование сельскохозяйственной отрасли связано, прежде всего, с применением цифровой технологии в управлении производственной и технической эксплуатации машинного парка. В связи с этим в деле подготовки инженерных кадров необходимо особо уделить внимание к освоению студентов современных инновационных технологии и технических средств в АПК.

На основе вышеизложенного предлагается ввести в модульную образовательную программу следующие дисциплины:

1. Основы гидравлики и теплотехники;
2. Цифровые технологии в агроинженерии;
3. Автоматизация технологических процессов сельскохозяйственного производства;
4. Основы проектирования агропроизводства.

Зам. руководителя
крестьянского хозяйства «Өтей»

Е.Ниязбаев

**«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы**

ИНЖЕНЕРЛІК-ТЕХНИКАЛЫҚ ФАКУЛЬТЕТІ

№6 ХАТТАМА КӨШІРМЕСІ

Алматы қаласы

17 қаңтар 2024 ж.

**«Аграрлық техника және механикалық инженерия»
кафедрасының отырысы**

Төраға - Жумагулов Ж.Б.
Хатшы - Дюсенбиева А.Х.
Қатысқандар: 14 адам

КҮН ТӘРТІБІ:

1. 2024 – 2028 оқу жылдарына арналған 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасын талқылау.

1. ТЫҢДАЛДЫ:

1. Жумагулов Ж.Б. – кафедра меңгерушісі: 6B08701 – «Аграрлық техника және технология», 6B07103 – «Машина жасау» және 6B11201 – «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілік қауіпсіздігі» білім беру бағдарламаларын талқылау үшін, өндірістен «Агроинженерия ОҒӨК» ЖШС басқарма төрағасының орынбасары Д.Карманов, «АуылТех» ЖШС директоры А. Адильшеев және Қазселденқорғау ММ бас маманы Бостаева А. келіп отырғанын айтты.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕНДЕР:

1. Жумагулов Ж.Б. – қауым.профессор, 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» жұмыс оқу жоспары және бағдарламалары жөніндегі комитет мүшесі. Білім беру бағдарламасы студенттерге сапалы білім беруді қамтамасыз ету үшін оқу бағдарламасын, пәндердің мазмұнын, оқу нәтижелерін және басқа материалдарды қамтитындығы туралы айтты. Сондай-ақ, білім беру бағдарламасы әрбір нақты құзыреттіліктің тұжырымдамасын, оның «білімін», «дағдысын» және оқу нәтижелері түріндегі құрылымын, сондай-ақ студент-түлектің құзыреттілігін қалыптастырудың белгіленген деңгейлерін қамтитын құзыреттілік паспорттарының жиынтығын қамтитыны туралы атап өтті.

2. А. Адильшеев - «АуылТех» ЖШС директоры. 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасы саласындағы жоғары білікті мамандарды даярлауға бағытталған. Оның артықшылықтары кең профильді дайындықты, практикалық бағыттылықты, заманауи технологиялар мен әдістерге басымдық беруді қамтиды, бұл түлектерді еңбек нарығында сұранысқа ие етеді. Жалпы алғанда, бұл бағдарлама жоғары білікті мамандарды дайындау мақсатында қарастырып жасалынған.

3. Асылбек Г. – 2023 жылғы түлек. Аграрлық техника және технология білім беру бағдарламасын бітірген түлегімін. 2024 - 2028 жылға жасаған білім беру бағдарламасына қазіргі уақытта нарыққа керекті деп санаймын.

4. Рақымжанова А. - АТТ-21-01К тобының студенті. 2024 – 2028 жылға жасаған білім беру бағдарламаларыңыз өте дұрыс жасалған деп ойлаймын.

КАУЛЫ ЕТТІ:

1. 2024 – 2028 оқу жылдарына арналған 6В08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасының оқу жоспары «Инженерлік-техникалық» факультетінің академиялық комитетіне талқылауға ұсынылсын.

Төраға

Жумагулов Ж.Б.

Хатшы

Дюсенбиева А.Х.

**«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы
«Инженерлік-техникалық» факультетінің
Кеңес мәжілісінің**

№6 ХАТТАМАСЫНАН КӨШІРМЕ

Алматы қаласы

27 қаңтар 2024 жыл

Кеңестің төрайымы – Л.Алдибаева

Хатшы – Н.Самбеткулова

Кеңес мүшелері: Барлығы 17 адам

Қатысқандар: 16 адам

КҮН ТӘРТІБІ:

5. Әртүрлі мәселелер. 2024-2028 жылдарына арналған 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасын талқылау.

ТЫҢДАЛДЫ: Факультет Кеңесінің төрайымы физика-математика ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор Л.Алдибаева күн тәртібіндегі мәселе бойынша сөйледі. Факультетіміздегі 2024-2028 жылдарға арналған 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламаларын қарастырып, талқылау үшін сөз кезегін кафедра меңгерушілеріне берді.

СӨЗ СӨЙЛЕГЕНДЕР: «Аграрлық техника және механикалық инженерия» кафедрасының меңгерушісі Жумагулов Ж.Б.: 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасы, жұмыс оқу жоспары студенттерге сапалы білім беруді қамтамасыз ету үшін оқу бағдарламасын, пәндердің мазмұнын, оқу нәтижелерін және басқа материалдарды қамтитындығы туралы айтты. Сондай-ақ, білім беру бағдарламасы әрбір нақты құзыреттіліктің тұжырымдамасын, оның «білімін», «дағдысын» және оқу нәтижелері түріндегі құрылымын, сондай-ақ студент-түлектің құзыреттілігін қалыптастырудың белгіленген деңгейлерін қамтитын құзыреттілік паспорттарының жиынтығын қамтитыны туралы атап өтті. Арнайы жұмыс берушілердің, бітіруші түлектердің және білім алушылардың пікірлері ескеріліп, бірлесіп қарастырылғанын айтып факультет кеңес мүшелеріне ұсынды.

Академиялық комитет төрағасы - Ибишев Умирбай Шарбекович 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламасы саласындағы жоғары білікті мамандарды даярлауға бағытталған. Оның артықшылықтары кең профильді дайындықты, практикалық бағыттылықты, заманауи технологиялар мен әдістерге басымдық беруді қамтиды. Жаңадан енгізілген пәндер кредиттік технологиясының оқыту ережесінің басты талаптарға сай екенін айтып өтті.

Қарастыруға ұсынылған 2024-2028 оқу жылдарына арналған білім беру бағдарламасын Кеңес мүшелері бірауыздан мақұлдап, Университеттің Ғылыми Кеңесіне қарастыруға ұсынды.

ҚАУЛЫ ҚАБЫЛДАНДЫ: 2024-2028 оқу жылдарына арналған 6B08701 – «Аграрлық техника және технология» білім беру бағдарламалардың өзгертулерін қарастырып, талқылау үшін Университеттің Ғылыми Кеңесіне ұсынылсын.

Төрайым

Л. Алдибаева

Хатшы

Н. Самбеткулова

Хаттама көшірмесін растаймын:

Н. Самбеткулова